

Izhaja vsako drugo in četrto sredo meseca; velja a poštino vred in v Gorici s pošiljanjem na dom za DRUŽTVENIKE „Soča“:
za vse leto 2 gl.
za pol leta 1 „
za četrt leta — „ 50 kr.
za NEDRUŽTVENIKE:
za vse leto 2 gl. 50 kr.
za pol leta 1 „ 50 „
za četrt leta — „ 70 „
Posamezni listi se dobivajo po 10 kr. pri knjižarju C. Sochar-ju v Gorici.

Soča

Oznanila se prijemajo in plačuje se za navadno trlistopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat

za večje pismenke po prostoru in vsakrat za kolek 50 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Vredništvo in opravištvo je v hiši št. 86 „Conrada Maecelli.“

Naročnina naj se blagovoljno pošilja pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici.

Organ slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Št. 3

V Gorici 10. maja 1871.

I. tečaj.

Volitve občinskih zastopov.

III.

Kake priprave se delajo za volitve in kako se imajo iste vršiti? o tem podučuje jasno in razločno zadosti občinski volivnik. Želeti bi bilo, da bi si ga omislil vsakdo, komur je kolikaj mar za javne občinske zadeve. Spoznavši raznost in korist tega, da se znanje občinskih postav in zavednost državljskih pravic kolikor mogoče, med prostim ljudstvom razširi, je dal deželni odbor občinski red in volivnik za Goriško-Gradiščansko grofijo tiskati in prodaja oboje v enem zvezku po naj niže mogoči ceni. (20 kr. vsak iztis). Priporočamo prav gorko svojim čast. čitateljem, da si priskrbe ono knjžico, katero naj pogostoma prebirajo in si v njej iščejo vodil v vseh javnih občinskih zadevah. —

Vsilili se nam je pretres današnjega vprašanja samo zastran tega, ker smo zapazili v dotičnem poglavju obč. volivnika nekatere pomanjkljivosti, katere bi se morale po našem mnenju popraviti.

Kakor smo že v poprejšnji številki opazili, so občinske volitve naj važnejše javno opravilo vsacega občinarja in treba tedaj skrbeti, da se jih, če le mogoče, vsi upravičeni vdeležujejo. Da je pa to mogoče, zdi se nam v prvi vrsti potrebna odločba, da se morajo sestaviti volani imeniki (liste) na podlagi davkarskih razkazov tistega leta, v katerem se imajo volitve vršiti.

Vemo in smemo trditi, da so volili, postavimo letos, sem ter tje na podlagi že prav starih imenikov, v katerih so vpisani kot volivci že pred mnogo leti umrli očetje in taki posestniki, katerih posestva so že več let v drugih rokah in to vkljub temu, da so dotične posestne spremembe že dolgo pri davkarji zaznamljene. Novi posestniki, zanašaje se, da so v imenikih zapisani in da imajo tedaj pravico voliti, pridejo k volitvi, se oglasijo pri volivni komisiji, a ta jim zabrani volitev, ker jih ne nahaja v imenikih.

Res je sicer, da so volivni imeniki skozi 4 tedne v občinskem uradu razgrnjeni, da jih

vsak lahko pregleda, in da se potem v 8. dneh lahko pritoži, ako so pomanjkljivi, — a naše ljudstvo je na eni strani še premalo vzbujeno, da bi se toliko za svoje pravice poganjalo, na drugi strani se pa preveč zanaša na svoje župane. Sicer je pa tudi posebno za oddaljene občinarje zelo težavno, da bi hodili v občinski urad samo zastran tega, da se prepričajo, ali so njihova imena v volivnem imeniku ali ne.

Druga še večja pomanjkljivost občinskega volivnika se nam kaže v tem, da je preslabo preskrbljeno za dvojno razglasenje. Po našem občinskem volivniku se mora namreč v županiji javno razglasiti, da so volivni imeniki na pregled razgrnjeni in potem dan in uro volitev posameznih skupščin. A kako se ima to razglasiti? Postava odločuje gledé prvega razglasa: „to naj se z naznanilom v občini očitno prubitim razglasi, postavlja neprestopno dobo od osem dni, v kateri se smejo kaki prigovori zoper imenike volivcev podati,“ gledé drugega: „Najmanj osem dni poprej, kakor se volitev začne, mora župan to z naznanilom očitno prubitim na znanje dati, v katerih krajih, ktere dni in o katerih urah naj se posamezne volivne skupščine snidejo in koliko občinskih zastopnikov naj vsaka izmed njih izvoli.“

Postava govori v obeh primerljajih samo o enem pismenem naznanilu brez razločka, naj je županija velika ali majhna, obstoječa iz ene ali več davkarskih občin. Potem takem zadostuje, postavimo, cerkljanski župan postavi popolnoma in nikedo se ne more zoper to pritožiti, ako prilepne naznanilo zastran tamkajšnjih volitev, samo na vrata svoje občinske pisarnice v Cerknem. Občinarji iz Bukovega in Otaleža (obe vasi ste 3 ure daleč od Cerknega) in iz družih 8, po vsem okraji raztrošenih občin, naj pozvedo, kakor hočejo in morejo, da so imeniki razgrnjeni, da se bode ta in ta dan volilo i. t. d. In takih županij, ki obstojé iz več ena od druge oddaljenih občin, katere imajo vrh tega vsaka svoje duhovnije in niso tedaj v drugi, nego samo v županjski zvezi, je mnogo na Goriškem. Sicer je samo pismeni razglas nezadosten, posebno če se pomisli, da se nahajajo občine, v katerih zna le prav redko kdo brati.

Gledé na veliko važnost občinskih volitev, bi bilo tedaj ne le dobro, ampak naravnost potrebno, da bi se razglasilo v vsakej katastralni občini posebj pismeno in ustmeno vse to, kar tiče občinskih volitev. Potem bi se ne mogli izgovarjati še malomarni občinarji ne: mi nismo vedeli ni za volivne imenike, ni za kraj, dan in uro občinskih volitev, kako smo se jih mogli vdeležiti? Razumni in vestni župani razglašajo že zdaj tako svoje volitve a dosti jih je tudi, ki se drže strogo postave, bodisi iz tragičnosti, bodisi ker jim je veliko ljubše, da prihajajo k volitvam samo tisti, na katere se lahko zanašajo, da jih v častni službi potrdijo. In prav zastran tega bi se morala sprejeti omenjena odločba v postavo, da se vsi po njej ravnaajo.

Volivci so tudi tisti, kateri imajo posestva v občini, stanujejo pa zvanaj občine. Posebno v občinah goriške okolice je dovolj takih. Za te ne zadostuje niti razglas, kakoršnega smo zgoraj nasvetovali, ampak treba, da župan vsacega posebj pismeno k volitvi povabi.

N. N. je na pr. trgovec v Gorici in ima v Vertobji veliko posestvo, razdeljeno med več kmetov ali kolonov, kateri niso z gospodarjem v drugi dotiki, kakor da mu odrajujejo o svojem času kar in kolikor mu gre. Trgovec je tudi po svojih opravilih tako na Gorico navezan, da pride k večemu o trgatvi in mlatvi v Vertobjo. A občinske naklade mora opravljati, kakoršne mu starešinstvo naklada, in sploh se ne more odtegniti nobeni dolžnosti, do katere ga veže posestvo v Vertobji. Tedaj mu mora biti tudi mar za pravice, katere mu gredó kot Vertobjanskemu posestniku; brigati se mora za to, kedó mu bo v Vertobji občinske davščine nakladal in kako se bode z njimi gospodarilo in za-to hoče vedeti za volitve, hoče tudi sam voliti. A kako pozve za-nje, če je dotičen razglas po sedanji postavi le pri županu na Vogerskem prilepljen? in če se tudi v Vertobji prilepi in vrh tega ustmeno priobči - kaj mu to pomaga, ker ga nij v Vertobji.

Če se pomisli, da je takih zvanajjih posestnikov mnogo, in med njim dosti velikih posestnikov, katere mora občinsko gospodarstvo posebno zanimati, moramo spoznati, da je na vse strani pravično, da dobijo zvanaj občine

Listek

Iz Gorice na Trnovo.

Potopisna črtica.

(konec)

Došla sva srečno na Ravniško. Cesta nas pelje po Slemnem. Človeško življenje, ki je polno nasprotij, se veseli na nasprotji. Res, kako dobro se zdi človeku, ko pride iz goličave — Škabrijel je sama goličava-sopet enkrat med drevje, med zelene travnike. In med travniki in drevjem leži mirna Ravnica, ki šteje komaj 32 kupnih hiš. Vsa je z murvami in orchi zaraščena, da biše komaj zapaziš. Zares mirna vasica. Človek mora misliti, da so tukej najzadovoljnejši ljudje na svetu. Zaprti so s hribi od vseh strani, in nij viditi, da bi bila našla svetovna goljufija tje svojo pot. Prava oaza je v puščavi. Jaz sam ne vem, kaj me vedno tje vleče. Mislim si, ako bi bil še enkrat rojen, hotel bi tukaj rojen biti. Ne žel bi

več med svet, ampak ostal tukej v samotnej puščavi, in zdaj

„Ne vedel bi, kako se v strup preobrača,
Vse kar sreč si sladkega obeta;
Ne bila bi mi vera v sebe vzeta,
Ne bil viharjev notranjih b' igrača.“

Midva vendar ne greva v Ravniško; leži nam malo s ceste. Ko prideva sopet na goličave iz med drevja, od koder naj laže pregledaš to srečno vas, ti lahko o njej kaj povem. Ime „Ravnica“ nam ne bo delalo težave; to je čisto, lepo slovensko ime. A za božjo voljo, kje pa je tista ravan, ravnica, po ktere je dobila vas ime? Zastonj je iščeš, nij je. Pač glej! na severnem kraju cerkve, je majhna ravan, in prej ko ne, je dobila res vas po tej ime. Ljudje pravijo na „skominski ravnici.“

Prebivalci pripovedujejo, da je cerkev sila stara, in da je prej cerkev stala nego vse druge hiše. Imenovana je bila cerkev pri sv. „Marjeti v puščavi.“ Tisti čas je pa morala biti vsa okolica še močno zaraščena. Trdne zgodovine ti ne morem čisto nič povedati, ker tudi Ravničanom so vsi pergamenti v Solkanu zgoreli, kamor je ta

cerkev spadala. Le to se ve, da je bila ravniška cerkev leta 1691 popravljena. Številko si lahko zapomniš, ker je vse eno, ali jo bereš od zdolej ali zgorej.

Zvonovi ravniški so jako stari; dva že čez 400 let. Kmetje pripovedujejo, da so čez morje prišli, in da jih je neka tuja kraljica „sv. Marjeti v puščavi“ darovala. Želeti bi bilo, da bi jih mož pregledal, ki se razume na starinske črke. Ravniška slovi zaradi velike, tri seznje debele tipe pred cerkvijo, ktero je pa v novejšem času veter jako polomil. Ravniška slovi pa tudi zaradi debelega in okusnega kostanja, in zaradi — kislega vina. Ravniška je konec dobrega, je konec, bi r ekel, italjanskega obnebja. Tu nahajaš še murve, turšico (sirk) grozdje, fige, breskve, kar še v bližnjem Sed ovcu pogrešaš.

Kaj pa ljudje? Učeni neso, to ti moram povedati. Ko sem bil jaz zadnjič tukej, še šole neso imeli, in njih podžupan, — župana imajo v Grgarjiše brati nij znal, tem manje je znal pisati. Zdaj ne vem, kako je. A reči se mora, da so ljudje mirni, vljudni, srčno dobri ljudje. Poleg tega še po-božni. Ne vem, če tudi za papeža, za božji grob

stanjajoči posestniki osebna, pismena vabila k volitvam obč. zastopov. Res je, da je naš volivnik prav po liberalnih načelih sestavljen, a še liberalnejši postane, ako se v njem za razglase tako poskrbi, kakor se pristuje obče priznane važnosti volitev.

S temi nasveti, katere podajamo gg. deželni poslancem v resni pretres, sklepamo razpravo o volitvah občinskih zastopov; a o drugih občinskih in deželnih zadevah priobčimo tudi v prihodnje še marsikaj zanimivega in podučljivega. Bog daj, da bi dosegli s tem namen, katerega smo si postavili: „Da se vzbudi naše ljudstvo k zavednosti svojih državljanskih pravic in dolžnosti!“

Nemško-francozka vojska.

Zbira se med tem nova francozka armada na jugu pri Loiri in druga v Lyonu; na kmetih se vzdigujejo oborožene trupe razdraženih Francozov, ki napadajo posamezna pruska kerdela. Serditost postaja vedno večja, ker se ravno po Bismarku pozvejo tirjatve pruske vlade. Pruska izreče na vprašanje Favre-ja, da hoče Francozko ponižati do deržave druge verste, da hoče imeti Elzacijo Lotringo do Metza in podajo Strassburga. Na take prederzane tirjatve se zamore narod francozki samo za boj do zadnjega odločiti. Zadnja tirjatev se vendar kmalo izpolni.

Strassburg se vda 27. septembra Prusom. V sled. podaje pade v prusko jetništvo blizo 18.000 mož, kateri so orožje oddali. Ta prigodba je za Francijo zelo nesrečna. Obsadna nemška armada (70.000 mož) z vsemi kanoni se pošlje glavni nemški armadi pred Pariz v pomoč, ob enem zmagajo Prusi, pade mnogo v Strassburgu nakopičenega orožja, posebno veliko kanonov v pruske roke.

Oborožene francozke čete, posebno tako imenovani „francstireurs“ napravljajo na južni strani Pariza mnogo sitnosti nemški armadi, ki se nekaj tednov s tem peča, da vterjuje vasi in gradove okoli Pariza, da bo bolj zavarovana proti francozkim krogam.

7. oktobra skuša Bazaine zopet prodreti iz Metza, ali po hudem boju ga Prusi veržejo v terdnjavo. Kmalo potem preneha pruska armada novo sestavljeno francozko četo pri Loiri in se pooblasti Orleansa in Soissons. Garibaldi pride v Marseille ter prevzame poveljstvo francozkih prostovolcev. Med tem ko se na vzhodni in južni strani Francije v malih in večjih bitkah kri preliva, se začnejo pogovori v diplomatičnih krogih, kateri si mnogo prizadevajo, da bi napravili mir, ali vse je bilo bob ob steno! — Prišla je sicer ena borečih se strank do sprave; ta pa ima le Nemčiji na dobro priti. Dogovori v tem smislu so se bili že skoraj popolnoma dognali: Prusija tirja cesarsko ime, nemški občni deržavni zbor, enotno zastopstvo nemških deržav i. t. d. Vse to se počasi dovoli in enotna Nemčija je kmalo gotova —

27. oktobra se vda terdnjava Metz sovražnikom zaradi premnogih zgub in že pičlo primerjene hrane. Ali je tukajšni poveljnik Bazaine pri

tej priliki popolnoma pošteno ravnal, se še zdaj vedno dvomi. Malokje nahajamo v občni zgodovini, da bi se bila armada 170.000 mož, naslanjaje se na močno terdnjavo, pod vodstvom najhrabrejših vojvodov vdala sovražniku, ki je manjšo moč imel, ko ona. V Metz je bil naj boljši del sedanje francozke vojske in prečudno ostane vedno to, da Bazaine ni prederl redke verste nemške čete, temuč se vdal. Po izgledu Metza se ravnajo druge manjše terdnjave; eno za drugo dobi sovražnik v roke.

Ob enem prit-rde do 8. decembra skoraj vsi nemški knezi prvi tirjatvi pruskega kralja, ter mu 11. t. m. „cesarsko ime“ podelo. Med tem časom se hudi boji prično z novo francozko armado, stoječo pri Loiri. Nemška četa, ki je bila potrebna pri oblegi Metza, odrine proti Parizu, ter glavno vojno pomnoži. Vojska cela bi se bila morda drugače vršila, ko bi se ne bil Bazaine udal; veliki del nemške armade bi bil zadržan in Parizani bi bili z večjim vspehom zaskoče svoje doveršili. Osoda pa je hotela drugače; Francozom žuga poguba!

Nemška obsadna armada, okrepečana po raznih prišlih četah začne v začetku meseca januarja 1871 l. že streljati v Pariz in sicer v prvo na najbližnje male terdnjave okoli mesta. 10. 11. jan. je v posameznih predmestjih že požar divjal. Vilhelmova pest leži težko nad Francijo, ter požiga in vničuje eno naj večjih mest, da bi novo nemško carstvo pomnožila z Elzasijo in Lotringijo. Velikokrat planejo oboroženi Parizani iz mesta, ali sovražnik jih vedno odbija.

Mestljani mnogo terpe, ne samo kar se tiče vednega, neprehoma terpečega obstrelovanja, primanjkovati jim je tudi začela hrana. Boljše kakor obležani Parizani, so se zabavljali vojaki. Prusi so po vseh krajih nesramno in nečloveško ropali, požigali, davke nakladali, gozde posekavali in sploh tako divjali, da človek ne vè, ali smo v XIX. stoletju, ali ne! Tako je bil n. p. ves pariški okraj poln dragih zakladov vsake baže. V ta raj prihrone nemški vojaki, ter večidel vse vničuje; nosile so se celo iz bogatih knjižnic knjige in kurile so se z njimi peči. Tako so se vedli možje, ki se vedno bahajo, da nosijo „kulturo“ na zatok!

28. januarja skleneta Favre in Bismark mir za tri tedne. Nemci posedejo, na podlagi sklenjenega miru, vse terdnjave okoli prave mestne terdnjave. Postavni deržavni zbor francozki se sklêče v Bordeaux. 80.000 mož pod vodstvom Bourbaki-ja prestopi po raznih nesrečnih bojih 1. februarja mejo francozko, ter se na neutralno švicško zemljo poda. Od vseh francozkih čet se je še nekaj ohranilo, ali zgubile so svoj pomen; v celi Franciji ni bilo sedaj armade, ki bi mogla Pariz, kjer je ljudstvo na dosedanje vojkovodje zaupanje zgubilo, osvoboditi, in važnost vseh francozkih armad je bila vendar v tem, da so dajale upanje, da v veliki sili stoječe glavno mesto osvobodê.—

(dalje prihod.)

Iz Gorice 10. Maja 1871. V zadnjem listu smo omenili, da se je odbor polit. društva „Soča“ prostovolno odpovedal, ker je hotel slediti svojim

nasprotnikom na tisto polje, na katero so ga pozvali; rekli smo nadalje, da je odbor gotov svoje zmagati pri novih volitvah. Tudi smo povdarjali, da želimo miru, in da je odbor v tem zmislu vse storil, kar mu je bilo mogoče.

27. aprila pri novih volitvah se je pokazalo, da smo prav imeli; vresničilo se je vse, kar smo trdili. Zdaj pa še dostavljamo, da bi odbor, kakor je zdaj sestavljen, še desetkrat zmagal, kajti mirno in zavestno postopanje mu je pridobilo simpatije in zaupanje ne samo večine društva, ampak tudi ljudstva, kar svedoči to, da je v novejšem času dosti novih udov k „Soči“ pristopilo, in da se je začelo naše društvo tako čvrsto gibati, da je veselje. Kako pa je prav za prav sestavljen ta toliko grajan odbor?

„Četrty stan je zmagal, „comunne“ se je proklamirala, kator v Parizu,“ piše dopisnik v Novicah. Na to pač ni treba odgovarjati, saj odgovarja poročilo občenega zbora 27. pret. m. na zadnji strani današnjega lista.

Dopis v „Novicah“ pa nam jasno kaže, kam zna strast pripeljati človeka.

Strast v časih ponižuje človeka pod živino; strastni človek je večidel sebi in družim na škodo, kajti če tudi ima v časih dobre namene, jih vendar vniči se svojim vedenjem.

Dopisnika v „Narodu“ in „Novicah“ hočeta po vsakem svetu zastopiti dati, da ste na Goriškem dve Slovenski stranki, katera ste si vedno v laséh; v resnici pa so samo nekateri gospodje, kateri bi hoteli vzkazovati in kateri želé da bi vsi Goriški Slovenci po njih godbi plasali. Pa to ne gré več; z veseljem smemo zaznamovati napredek našega ljudstva v tem obziru. Naj oni gospodje trobijo po časnikih, kar se jim ljubi; ampak ljudstvo se ne bo zaradi tega ne za pičico prodručilo, in deržalo se bode zmeram le svojih prijateljev.

Za norca imeti pa se ljudstvo ne pusti, in K. ima ljudsko mnenje tako malo v žepu kakor T.

Da je K. nekoliko bolj interesanten postal, ni pač on sam kriv, ampak njegovi sovražniki, ki ga vedno po svetu trobijo. To je istina, da so strastni dopisniki z dvomljivimi resnicami ravno to dosegli, kar niso nikoli doseči hoteli. Gospodje! vi hočete po vsakem neslogo trositi, pa vam slabo izide.

Popravite raji kar ste zakrivali in delajte z nami, kajti pravi narodnjak mora na vsakem mestu delati.

Citajte „Triester Zeitung,“ pa se boate prepričali, kako bedarije se o Goriških Slovencih po svetu trosijo, in to vse vsled vaših tendencioznih dopisov. Obžalujemo vas, še bolj pa „Novice,“ ki so postale orožje strastnih ljudi in intrigantov.

Na povabile deželnega odbora se je bilo snidlo v nedeljo 14. deželnih poslancev h konferenciji zaradi nekaterih zadev tukajšne kmetijske šole.

Kakor smo vže v zadnjem listu omenili, hočejo Italijani najeti vodja za kmetijsko šolo z letno plačo od 2500 gld.; slišati so hoteli, kaj poretó naši poslanci; a zvedeli so, da so bodo Slovenski poslanci temu vpirali in da ne bodo nikoli privolili, da bi se na korist samih Italijanov toliko denara potrosilo.

Bila je, kakor se sliši, prav živahna razprava; govorilo se je za in proti; deželni odbor pa ostane še zmerom, kakor poprej — Herkul na razpotju.

Iz vsega, kar se godi v trogih dež. poslancev in odbornikov, smemo soditi, da bode prihodnja sesija našega dež. zbora ne samo viharua, ampak tudi edlečivna.

Zadnjič smo sicer obetali, da bomo vže danes o Goriških šolah spregovorili, pa tudi danes nam premanjkuje prostora; ta važni predmet pride tedaj še le prihodni v pretres. — Z veseljem opazujemo, da ima naš list mnogo prijateljev, in da mu ne premanjkuje podpore; veliko njih nam je razodelo željo, da bi naš list tednik postal; naj bodo naši prijatelji gotovi, da si bode vredništvo vse prizadevalo, da željam svojih prijateljev vstreže.

v Jeruzalemu in za odkupljenje zamorcev v Afriki in Ameriki denar zbirajo, a za cerkvene domače reči skrbé po vsej svojej moči. Da bi le, tudi za šolo tako! Pa kaj ti bom take reči pravil, raje naj ti povem, da je v Ravnici mnogo več deklet, kakor odraščeni fantov. Kar se tiče njih lepote, tudi ti ne bom hvalil, akoravno bi lahko; če hočeš imeti zdravo, trdno in brhko ženko, v Ravnici si je poišči!

V jezikoslovem obziru je Ravnica tudi zaradi nosnikov in polglasnikov imenitna, le neso tako močni kakor solkanski. V svoj dnevnik si pa zapiši to besedo: „Kompati se,“ ker Ravničan ne poreče nikdar „kopati se“ (baden.) To je tudi ravniški šibolek. — Najna pot naju pelje res presneto po pustem; ako bi ne imela lepega razgleda na ravniško polje, na ravniške gozdiče, polue brastov in kostanjev, ne vem, s čim bi se tolažila. Po „pečdelu“ strašna borja piha, kedar prilomasti sem s Čavna. In kako bi ne, saj ni drevja ni gmovja, koje bi je zadržalo. Kmalu sva že na trnovske zemlji. Glej tamle zid, ki loči pašnike trnovske in ravniške. In zdaj še nekaj korakov,

pa sva pri hišah, pri hišah na Trnovem, kamer je bila najina pot namenjena. Prva hiša je pred nama. Ozri se tu nazaj. Kaj misliš, kaka višočina je tu nad morjem? Toliko kot sveta Gora, tedaj 2150' čev ljev; in nad Sočo pri Solkanu pa 1900'. Oh, kak dober zrak, (ali kakor ljudje pravijo: vzduh) nam veje nasproti; vse diši že bolj po planinah, če tudi je Trnovo vedno še kras. Človeku, ki vedno tava po po mestnem smradu, dè to dobro. Ti si že truden, dobro bi bilo, da se malo odpočijeva in okreativz. Gostiven je tukej mnogo, ali vse enake: v nobenej kaplje dobrega vina. Zatorej ne zbirajva veliko, pojva v prvo k „Blažu.“ Jaz imam še poseben vzrok, zakaj te k njema peljem. Glej, od tukej boš lahko gledal trnovski Berlin, na kar sem te v začetku najinega potovanja opomnil. Stanovanje gozdnarskih uradnikov, glej, to je Berlin. Vsaka prilika šepa, tako tudi ta. Hotel sem te le opomniti, da vsi uradniki so tukej trdi Nemci, kakor v Berlinu, in le njih sluge lomijo za silo slovenski. To je na Goriškem še bolj čudno, ker so drugod skoro vsi uradniki edini Lahi, če ne po rojstvu, vsaj po mislih; na Trnovem pa izključljivo Nemci. Kako

odotni prebivavci pod temi nemškimi nradniki trpè, nočem ti praviti; prašaj le bližnjega Trnovca, in videl boš kako ti iz srca govoriti zna. Tudi od Trnovcev ti nočem veliko praviti, saj sam sedaj tukej ostaneš nekoliko dnij. Med drugimi boš spoznal, da Trnovci naj boljše slovenščino na Goriškem govore.

Tukej je konec, dragi prijatelj skupnega potovanja. Zahvalujem se ti, da si moje čenče radovoljno do konca poslušal. Ostani tukej par dni, ali pa hodi zopet na Gorico. „Jaz pa

. pojdem na Gorenko

Gor na gornje Štajersko.

Nobeden drug' ne pojde z mano

Kakor drobna tičica.—

Meseca marcija 1871.

Štefan Širok.

Iz Savodnj, 23. Aprila (konec). Kar se tiče vpeljave slovenskega jezika v uradnije, izvršuje se letó na deželi več ali manj povsod inemo — Mirnega. Sicer ne moremo zameriti — italijanskemu županu in sivolasemu tajniku. Kakor znano, volili so Mirenci nedavno novo starešinstvo, ž njim novega župana in izvolili so zopet prejšnjega, ki ne zna pisati slovenskega, govori pa kaj robato in slabo. 1) Nasvetovalo se je Mirencem pred volitvijo od mnogih strani, celó v „Slovenskem Narodu“, da naj volijo slovenskega župana. Dan volitve bil je na zidu tik Mirenske cerkve prilepljen list z napisom: „Mirenci, slovenskega župana volite!“ Tam kajšni gosp. kaplan vidé ta list ga sname in sterga, rekoč: „To je bedarija!“ Genijalen izrek, kot uni, ki sem ga v „Primorcu-u“ bral: „Tebe pa terka!“ A tudi hvalevreden izgled, posnemanja vredni! In res, kakor da bi to sterganje bilo slabo znamenje, volil se je župan — Italijan. Slovenski volivci! kde je bilo ta čas vaše prepričanje, srca vaše? Malodušni ste, bojazljivi, da ne branite tujemu duhu, ki v osebah nekaterih plemonitašev (mej katerimi je eden nabiral glasove in pridobival podpise volivcev) mej vami divja. Malomarni ste, da mu ne branite uhoda in razširjanja na slavonskih svojih tlah. In vi zahtevate, da se vam uraduje v materinem jeziku? Kako si morejo taki, ki hočejo sloveti kot narodnjaki in zvani biti pametniki, — kako si morejo nasprotovati samim sebi? Gola beseda je veter: „činom kažmo, da smo Slavjani!“ Ker ste se pa volivši italijanskega župana kaznovali s svojo lastno roko, prenašajte tudi radovoljno vse nadloge vzhajajoče iz tega. „Greh se sam kaznuje.“

V mestu uraduje z občini edini deželni odbor v čistem, gladkotečnem, slovenskem jeziku, za kar gre hvala v prvi vrsti g. poslanec Andr. Winkler-ju, ki je kljubu mnogih nasprotnosti to priboril in vtemeljil. Pri c. k. okrajnem glavarstvu je sicer več uradnikov, Slovencev, a pismenega jezika ni nobeden popolnoma zmožen, le deninar gosp. S si se precej pomaga. Postaja tudi od dne do dne čedalje bolj obovidno, da misli slavno glavarstvo s slovenskimi občini zopet uradovati v „Amtsprache“, kar svedočijo odloki, ki se, kar je nekaj časa, dopisujejo v kratkih, aristokratskih stavkih s prilizljivimi besedami, n. pr. „Der Loeblichen Gemeindevorstellung zur gefälligen Aeusserung“, mej tem, ko se je prej pisalo: „Županstvu, da poroči nemudoma“ i. t. d. 2) Zagotavljam pa, da dolgo časa ne bode to terpele, ker, ako so župani vže taki, da raje sprejemajo nemške in italijanske dopise terdivši, „da s tem pokatejo svojo višo stopinjo omike“ (istina), tajniki narodnjaki bodejo se temu zoperstavili in ni protokolovali, ni odgovarjali na dopise enake baže. Potem naj „omikani“ župan sam gleda, kako bode v pisarnici vse v lepem redu, naj glavarstvo le pričakuje odgovorov, katerih nikedar ne dobi, ako je župan lastnoročno ne bode hotel spisavati. 3) — C. k. okrajna sodnija ureduje v italijansčini razen g. sodnika Budal-a, ki pošilja strankam slovenske vabilne liste in rešuje pritožbe v slovenskem jeziku. Tudi ta urad bi kaj lahko dopisaval slovenskim občinam v njihovem materinem jeziku, tem bolj, ker šteje se sodnikom vred, kolikor meni znano, tri uradnike rojene Slovence in memo teh, še dva askoltanta slovenskega jezika popolnoma zmožna v besedi in pismu. — Mej vsemi uradi je v omenjenem obziru najslabši c. k. okrajna sodnija (tribunal). Ona uraduje čistogladko vse v italijansčini. Tudi nima nobenega uradnika, ki bi slovenski pisati znal, razen g. svotovavca Gorjup-a.

Vidiš tedaj draga Soča, kako smo v Gorici priskerbljeni s sposobnimi uradniki, kako se izvršuje toliko opevani §. 19. A ne plaši se, terda velja vse premore: tirjajmo in moramo doseči. Spominimo se prijatelja, v evangeliji prišedšega pozno v noči k prijatelju kruha prosit: na prvo terkanje, na izustjeno prošnjo nij hotel vsati. Ko je pa uni, stanoviten v svojej prošnji, po vratih bil, vstal je vendar, ne, da mu dobroto kaže, ampak da se reši nadleže. Kakor čujem, misli politično društvo „Soča“ sklicati v kratkem tabor na „velikih rojeh.“ Slovenski možje! Tam ponavljajmo zopet svoje pravne zahteve, tam prisezajmo ljubljani majki neomajljivo zvestobo v besedah in činih, tam vsadimo čvrsto seme za bodočo setev, da, ko zmage zvonovi zapojejo, se zvičaj bode večno zeleni lavični vanez na okinčanej glavi majke Slovenije, da se tem bolj vterdi in opraviči znani rek: „Slavite slavno slavo Slavov slavnih!“

Iz goriške okolice 6. maja. (Izv. dop.) Akoravno je pri poslednjem zboru 27. p. m. stari odbor z velike večino glasov — zopet voljen bil, kar je neovrtiljiv dokaz za kom velika večina naroda stoji — je vendar vsacemu pravemu narodnjaku težko pri srcu, da nasprotna stranka 4) po „Nov.“

1) Sicer je gosp. župan S., kolikor ga poznamo poštenjak, ta bi rad ustrezal pravičnim zahtevam, pa — ne more in stari pisar še manj. Vred.

2) Gosp. okr. glavar sam ni menda tega kriv. Bar. Pino je imel uradnike, kateri so slovenski govorili in pisali; Bar. Rechbach nima nobenega; vlada bi mogla vendar vediti, da je cela Goriška okolica čisto Sloveška. —

3) Tajnika a župan lahko prebere, a starešinstvo bi moralo v tem obziru proti županu postopati. Vred.

4) Prav za prav ni stranka, ker stranka mora vendar šteti nad 9 oseb, kakor jih šteje mala svojba. Pis.

dopisniku stari odbor surovo in ironično napada, ker jej ni bilo mogoče po njeni volji tudi od nas zaželjene sprave doseči. Jaz sem bil vedno za spravo in sem še; pa grda laž je, kar piše „Nov.“ dopisnik — potem ko je nekoliko starih odbornikov zaradi njih tobožne „nepripravnosti in nezmožnosti“ prilično oštel, ali si saj ošteti s pravim „cinizmom“ prizadeval, — da je odbornikom le za puhlo čast in sebičnost mar. Jeli mar sebičnost ako hodi odbor k svojim sejam na lastne stroške, ker so nekteri odborniki od 1/2 ure do dveh ur od mesta oddaljeni? Ako ima človek še tako poštene namere in se zaradi tih manj ali več gmotno žrtvuje, se mora pri tem neopravičenem očitauju res spomniti prigovora „nehvaležnost je plačilo sveta.“ — Nova volitev, pri kterej so se stari odborniki zopet potdili, je bilo vendar le izražanje javnega mnenja velike večine slov. naroda. — Ravno tako je tudi lažljivo, kar piše neki dopisnik v 51. l. „Slov. Nar.“ da se je zlo agitiralo; o tej agitaciji jaz — ki na deželi živim — prav malo vem. To pa vem za gotovo, da je bila večina društvenikov nasprotna kompromisom, ki bi imeli vsrezati le osebnim naménom; ona bi bila toraj vsakako volila stari odbor. Tacega pogoja, kakršnega je nasprotna stranka predlagala, ni stavil stari odbor, da bi se moral namreč na vsaki način — *conditio sine qua non* — eden naj zaslužnejših in delavnih udov iz starega odbora v prid ene osebe oddaljiti; in to je bil glavni spodtakljivi kamen, ktereга ni bilo mogoče odvaliti, kajti večina družbenikov se je proti temu nesprejemljivemu pogoju izrekla, ker bi to grda, črna nehvaležnost bila, da bi bil stari odbor, ki je za mnenje nas družbenikov pozvedel, enega svojih naj čvrstejših udov pasti pustil, — kajti pridnih delalnih moči se ne dobi v vsakem kotu. —

Po kleti neslogi smo pali mi Jugoslavlani raznim sovragom pod satnosilno oblast, po tej neslogi nas bodo protivniki narodnosti še dalje v svojih ostrih krempljih stiskali. Jeli mogoče tej staro slovanski pregrehi okom priti? Jaz menim da je, čeravno težavno, ako nam je res edino le blagor naroda pri srcu. Marsikteri bi rad odstopil iz javnega pozorišča, da bi ne bil pušicam svojih protivnikov izpostavljen, kajti v narodno politiko se mešati je res zlo nehvaležno opravilo; ali značaj, trden značaj in blagor naroda mu tega ne pripuščajo. Vse misli pod en klobuk spraviti, je pa bilo in bode vedno nemogoče, ker neednakost stanú in omike, idej in samopridnosti je po mojem mnenju temu večidel kriva. Koliko preklestva in neštivilnih nesreč ni že ona kleta nesloga med nami zatrosila, ran, ki se zdaj niso zaceljene in vedno krvave, in ktere vsa Slovenija britko občuti. Tako so prišli tudi naši južni hrabri bratje Srbi 15. junija 1389 l. po neslogi in izdajstvu Vuka Brankovića pod turško samosilstvo, ktereга so se po krvavih bojih še le 1815 l. deloma otresli. Še zdaj prepava srbski narod žalostinke, ktere sipajo preklestvo, ter vso odgovornost nesreč in prepada srbskega carstva na kletega izdajco V. Brankovića vrača. Njegovo ime bode, kot v starem veku grškega Efiata, večni madež v zgodovini srbskega carstva; zaradi tega ga tudi narod z neko britko nevoljo v svojih narodnih pesmih izgovarja. Glejte tedaj vi, ki ste voditelji naroda, in ki pravite, da ste brez ikakve sebičnosti in slavohelepa za nje-gov blagor vneti, da se vse, dokler je še čas za to, popravi, da ne bode naši potomci te nesloge in nje-nega grenkega ploda okušali in sedajni rod preklinjali. To Vam voditeljem obeh strank na srce polaga iskreni in žrtvoljni rodoljub, ktere-mu je tudi edino le blagor naroda pri srcu. —

Iz gorenjega goriškega. 5. maja. Izv. dop. Z mladim letom so oživelí naši logi in dobrave. Vedno deviška narava se zopet razcveta v vsem svojem čarobnem krasu. Če bi bili še malikovavci, bi mislili, da lazijo dobrovoljne boginje po polji in gozdih okrog, ki sadije cvetlice in sipljejo prijetne vonjave po ozračji. Boginj sicer ne vidimo po naših hribih in dolih, ker jih ni — nekaj družega je pa, kar z nevoljo gledamo laziti po naših krajih, posebno po goriških hribih. — Neki posebni ljudje, katerim teče jezik kakor krakovskemu židu, ki se znajo pretvarjati in dobrihati, kakor desetniki, brusijo pete okoli nas.

Ti čudni ljudje so agenti raznih zavarovalnih društev. V enem samem trgu goriškem so bili pred kratkim na enkrat 4! Kako so se gledali, ne vem; če bi imeli kaj zgodovinskega in bojoslavskega znanja, bi se bili lahko spomnili na rimske augurje, ki so se pri sestavkih eden drugemu v zobe smijali. Čudom se je čuditi, kako priljudno in zgovorno se vedejo proti nam. Akoravno so ti gospodje večinom vpelzli sinovi della felice e bella Italia, vendar se ne oblatijo govoreči v denarnih zadevah z zaničevanim schiavom!

Zastopniki slovenske „Slavije“ kje ste? ali spite? Med spanjem Vam sovražnik ljuljko seje! Vi se negavite, ko prekoračujejo tuji agenti bribe in dole in trkajo od hiše do hiše! Oni se ne strašijo truda. Da se tje pa sem kateri vlovi v njihove mreže, je žalostno, pa gotovo.

Tako pa potuje slovensk denar v tuje mošnje. Ali smo Slovenci tako pri evenku, da ga tujcem posojujemo? in proti kakim obrestim? Res da velja krščanska ljubezen, neizbrisljivo zapisana že v člo-

veškemi srci, za vse narode; pa že narodna prislovice pravi, da je Bog sebi prvemu bračo vstvaril, to je, domovini je treba prve ljubezen skazovati. Zakaj bi se ne zavarovali, če se že hočemo, pri tacihi družtvih, ki pustijo denar v deželi in slovijo zaradi svojih ljudoljubnih in blagin zamenov? Naši nasprotniki, ki bi nas sicer radi v žlici vode potopili, se ne sramujejo voglariti okrog nas — za svoj dobiček. Volkovi v ovčjih kožah poberite se od nas!

Vsi pa, katerim je gmotni in duševni blagor narodov in njegova neodvisnost pri srci, naj po močeh proti tujim zavarovalnicam delujejo in „Slavijo“ priporočujejo. Vsak, kdor ima priložnost, naj ljudstvo o tem podučuje. V hribih je pa vse na rodoljubnej duhovščini ležeče. Tukaj ima lepo priliko, da opraviči veliko zaupanje, ktero imajo verniki do nje, da jih ne le od dušnih, ampak tudi od telesnih volkov obrani! Srce krvavi rodoljubu videčemu, kako sami iz nevednosti in nemarnosti tujcem v roke delamo. Proč s tujimi zavarovalnicami! Vsak rodoljub naj bo agent Slaviji iz ljubezni — do naroda. In če bi se tudi motili nad njo — zmota, ktero bi delili z naj blažjimi sinovi narodovimi, bi bila lepa in čestna! —

Še nekaj je, kar mi ne da miru, dokler ga ne objavim.

Slovenci smo ubožen narod. Nevednost, zapravljiva trošljivost, veliki, neznačajni davki, ki znajo pot iz Slovenije, noter pa ne, slabe letine, tuji odsrhi nas še bolj božajo in so nam že veliko kmetov pripravili ob imenje. Kjer pa ni kruha in soli, tudi razumka za politične ideje ni. Naš narod obstoji večinom iz kmečkoga ljudstva; je po naravi tedaj konservativen; zato ne bomo imeli kmalo v smislu družih narodov socialnega vprašanja. Skoda je pa vendar velika, da nimamo narodnih mest; pa vsaka nesreča je k ene sredi: tudi mestnih „lazaronijev“ nimamo. Slovenci hvala Bogu, proletarijata še ne poznamo. Proletariat je strahovit rak v narodnih življenju. Gotovo naj hušji proletariat je pa ta, ki se rekrutuje iz vboženih malih posestnikov.

In tukaj je nevernost za nas pred durmi! Specifično slovensko socialno vprašanje tirja že glasno poveljno rešitev! Naši kmečki posestniki so veliko zadolženi iz zgoraj navedenih v zrokov. Tukaj je treba pomoči! Le premožno ljudstvo je odvažno in samostojno! Nehoteče se mi vriva misel da so naši nekdanji državni vodoma ljudstvo bežali. Vbožno ljudstvo je igrača prekanjenih zapeljivcev in pritepencev. Kdor poda lačnemu kos kruha, za tem gre! Nismo pa še tako zabredli, da bi si lahko ne pomagali; zato je želeti da bi izvedenci in strokovnjaki ljudstvo pri vsakej priliki v kmetijstvu in gospodarstvu sploh podučevali. Tako so delali Čehi, zato so pa Čehi — Čehi!!

Posebno dobro bi bilo, da bi se taka društva osnovala, ki bi za nizke obresti ljudstvu proti zagotovitlu denar posojevala da ne pride oderuhom v roke. Kdor potrebuje denar, ga išče kjer je in ga vzame z vsakimi pogoji. V goriških hribih imamo pijavke, ki tirjajo po 15 do 30 odstotkov in še več in sicer proti — menjicam. Kako naj kmet le obresti poplačuje pri tacihi davkih in raznih potrebah? Kmetija mu toliko nese, da živi pri njej, če varčno gospodari; če mu pa slana zamori ali toča potolča polja in travnike, še živeža ni! Kako naj se potem tak revež izkoplje iz dolgov?

Strašna, srce moreča, pa preresečna resnica je to!

Svoboda je lepa reč! Ti pa, ki so glasovali v državnem zboru, da se sme svobodno zahtevati kolikor hoče obresti, so vredni, da bi se jih prisliko solidarno povrniti škodo, ktero je naredila omenjena svoboda!

So te ljudoljubi? Taka je, če se na Dunaji kujejo postave v prid velicah akcijonarjev in „Schindlerjev“ — sem hotel reči „Schwindlerjev“. Osreden slovensk zbor v Ljubljani bi kaj tacega gotovo ne bil naredil. —

Možje ki imate srce na pravem mestu, pomislite, kako bi se tej nadlogi prišlo okom! *) Res je da človek ne živi le od kruha, pa brez kruha se ne živi. Ko se borimo za vresničenje političnih in sploh človečanskih nazorov, ne zabimo telesnega človeka! Po gmotnem blagostanju k omiki!

Politični razgled.

Toliko pričakovani predlog o razširjenju avtonomije dež. zborov je prišel vendar enkrat na dnevni red. — Obsežek tega predloga je, da imajo dež. zbori pravico, v zadevah, ki so po §. 11 osnovnih postav o državnem zastopu pridržane državnemu zboru, sklepati predloge postav, kateri s priterjenjem državnega zbora in kader jih je cesar potrdil, dobivajo za dotično deželo veljavo postav. — Izvzeti, ter inicijativi dež. zborov pridržani so sklepi postav o kupčijskih pogodbah, o dovoljevanju vojakov in o trajanju vojaške dolžnosti, o dovoljevanju davkov, o pe-neznih, bankovskih, telegrafskih, poštnih, sploh kupčijskih in medicinskih zadevah, o državljan-

*) O načinu, kako bi se temu okom prišlo, bomo mor-da vže v eni prihodnjih števil našega lista govoriti. (Vred.)

skih in domačinskih pravicah, o konfesionalnih, to je verskih rečeh, o ustanovljenju učnih načel na ljudskih šolah, policijsko—kazenskih in civilno—pravnih zadevah, o načelih organizacije sodnijskih in upravnih gospojk, o predmetih, ki se tičejo dolžnosti in razmer posameznih dežel med seboj in o obliki, kako se imajo obravnavati zadeve, ki so vsled dogovorov z deželami k ogerški kroni spadajočimi spoznane kot skupne.

Taki predlogi pridejo pred državni zbor kot nasvetovani od dež zborov, državni zbor jih pa ne sme predružit, ampak samo s prejeti in potrditi, ali pa zavreči.

To je tedaj vsa avtonomija, katero nam hoče dati Hohenwartovo ministerstvo. — S tem predlogom pa niso zadovoljni ne ustaverneži, ne ne federalci; Hohenwart sam priznava, da ni hotel s svojim predlogom nič doseči; vse kaže, da hoče ustaverneže toliko časa za nos voditi, dokler pride pravi čas, da razpusti sedajni državni zbor, s katerim ni nobene sprave, kakor smo vže vzdajnem listu izrekli.

Te dni je ministerstvo izročilo državnemu zboru tudi postavbe o porazumenju s Poljaki. Koncesije, katere hoče dati ministerstvo Poljakom grede dalje, kakor one, ki jih hoče podeliti drugim deželam. To zbuja sum, da se hoče ministerstvo s Poljaki separatno pogoditi in druge dežele s pomočjo Poljakov in Nemcev pritiskati pa to ne bode šlo tako lahko, posebno pa z Čehi ne. Prvi predlog bode v državnem zboru gotovo padel; ne tako drugi, s katerim se kaže zadovoljna velika večina ustavernežev.

Naše novo ministerstvo nam je še zmerom orakelj in sami ne vemo, kaj bi o njem misli.

Iz tega vsega pa je razvidljivo, da je v Avstriji zmešnjava zmeram večja. Časi so važni in vže bližnja prihodnost nam zna veliko dobrega, pa tudi veliko slabega, priateši. Torej pozor Slovenci! Čujmo nad našimi pravicami, nevarnost nam preči.

22. t. m. stopijo skup delegacije; kmalo bomo tedaj zvedeli kake namene ima ministerstvo.

Tudi v Transleitaniji se pripravljajo važne reči. Na Hrovaškem bode najbrže zmagala narodna stranka; potem pa postane Madjaronom vladanje težavno, in jugoslovanom bode morda potem zopet solnce zasijalo.

Na Francozkem prodira čedalje bolj želja po miru; pred Parizom pa traja še zmerom krvavi boji. Z veseljem bi bil sprejet na Francozkem kdorkoli bi si upal mir narediti in bodisi tudi Napoleon.

Razne vesti.

(Čudno črešnjevo drevo.) Znano je, da se okoli Pervacine, Gradišča, Dornberga, Vogerskega in Renč prve zrele črešnje nabirajo, in tudi letos, akoravno je bilo dosihmal le hladno vreme, so poslali iz Dornberga že 30. aprila pet rudečih črešenj kot „mojštvo“ na Dunaj. Te črešnje niso sicer ravno okusne ali hitro zorijo in sicer, ako je vgodno vreme v 4 tednih, sicer pa potrebujejo do zrelosti do 33 dni in tudi 5 tednov, kakor se ravno letos godi. Odkod nek se je to drevo h nam zaneslo ali zaplodelo?

Pravijo za gotovo, da prve tako zgodnje črešnje divjake so pred kacimi 16—18 leti najšli v neki meji pri Renčah in da od tistega drevesa so vse ostale te vrste v gor omenjenih vaseh cepljene bile. Ta sad, kterega ni popred, dokler ni bila železnična proga do Gorice narejena, nihče obrajtal, donša našim večidel nesamostalnim revnim kmetom v omenjenih občinah vsako leto od 1862 l. sem na tisuče in tisuče forintov. Naj bolj pa čudno je to, da ono drevo vsako leto, ako kaka nima ne pride, obilno rodi. V bližnji gorški okolici pa je dreves tega plemena le malo ali clo nič viditi. Ono drevo, od kterega so vse ostale drevesa cepljene bile, nek še stoji, in vredno bi bilo, da bi se, kadar bi vsahnilo, v dež muzej preneslo, ker je toliko blagra omenjenim občinam prineslo in bode še vedno prinašalo, dokler bode železnica stala. Iz tega se da posneti, koliko bi naši deželi razun drugega, sadjoreja, ktere je umrli fajmošter Vrtovec tako vroče priporočal, dobička donšala, ako bi — prediško železnico enkrat dodelali. —

Lovska nesreča. Dne 25. aprila je vstrelil mežnar v Trenti na bovškem medveda. — Na drugi streli je medved obležal; ali ko je lovec k njemu prišel ni bil še medved mrtov, in popadel je streleca s tacami, ter mu odtrgal celi spodnji del glave, in tudi del jezika. — Medved je kmali potem poginil ali tudi lovec že drugi dan vmrel.

Nesreče. Na parni žagi v Solkanu je nek de-

ček žagovino pobiral. Žaga je reveža vlovila in tako razmesarila, da je v kratkem času vmrel.

Vdova Paškolin, kacih 52 let stara, se je v Št. Andreži pri zajemalu vtopila. Bila je v poslednjem času večkrat nekoliko duševno bolana.

(Brat brata umoril). Dva brata iz Modreje pri Sv. Luciji sta se več let med seboj pravdala. Tedaj sta imela narok pri Tominski sodniji, pri katerem je eden o prepirni zadevi nekda krivo prisegel. Ko se skupaj domu vrneta, je brat, kateremu je bila prisega na škodo, unega z nožem do smrti prebodl. Kaj več o tem strašnem drgodku priobčimo prihodnjč.

(Cene Klun), dvorni svetovavec in nekdanji deželni in državni poslanec kranjski, se je stalno preselil v Švajco. S polno mošnjo se zdaj v svobodni deželi svobodno smeja lehkovernim Kranjcem zaradi poslanstva in avstrijski vladi zaradi mastne službe. —

(Deputacija). Petero slovenskih poslancev štajarskih se je v Gradcu posvetovalo o prevažnih narodnih vprašanjih; potem so se napotili na Dunaj k ministerskemu predsedniku Hohenwartu, kateremu so razodeli želje Slovencev glede vpeljanja slov. jezika v javne šole in uradnije. — Naj brže so se vrnili s polnim košem obljub. Koliko se jih vresnici izpolne — pozvemo, če bomo živi!

(Odpoved katoliški veri). Te dni se je odpovedal katoliški veri in prestopil k luteranski pater

milosrčni brat v Gorici, in je koj potem odpotoval v Monakovo. To je že tretji enak primerljaj v dveh letih. Sumilo bi se lahko, da ima protestantovska cerkev, ki je ravno nasproti bolnišnice, kak vpliv na č. gospode. A to ni res. Marveč se nam pripoveduje, da je šla vsem trem gospodom — ženitev po glavi. Sembrane Eve!

(Odpotvanje.) 6. t. m. je odšel gospod Rebec, suplent na tukajšnji gimnaziji, na Rusko, kjer dobi službo profesorja. Gospod Rebec je izvrsten narodnjak; pečal se je posebno s slovanskimi jeziki in Slovansko zgodovino. — Obžalovati moramo pri tej priliki, da si morajo ravno nar iskrenejši rodoljubi na ptujem kruha iskati, med tem ko nam domačih moči še zmerom primanjkuje.

(Tabor v Lesecah) na Gorenjskem je po c. k. glavarstvu v Kranju prepovedan; taborški odbor se je obrnil do državnih poslancev Slovenskih, da stavijo detično interpelacijo v drž. zboru. —

(Tabor v Kastavi) pri Reki bode 21. t. m.; točke so jako važne in zanimive; imeniten je ta tabor tudi zaradi tega, ker vsi Italijanski listi strašno razsajajo in nekam bojazljivo povdarjajo, da v Istri ni treba Slovenske agitacije.

Ta bojazen je dobro znamenje in dokaz, kako potreben je tabor v Kastavi. — Odbornika tega tabora za Goriško sta Dr. Lavrič in Viktor Dolenc; če kede želi tabora udeležiti se, naj se oglasi pri zadnjemu, da mu preskrbi izkaznico za pot na železnici. —

(V čitalnici Goriški) bode 17. t. m. veliki ples; v kratkem se bode v naši čitalnici predstavljala druga letošnja igra.

(Ipavska čitalnica) bode dala 18. t. m. novo opereto našega domačega skladatelja, g. A. Hribarja; več Goriških Slovencev se napravlja za tisti dan v Ipavo.

Poročilo

O OBČNEM ZBORU SOČE dne 27. aprila 1871.

Predseduje podpredsednik g. Matija Doljak. — Ges. komisar: c. k. namestništveni svetovavec g. Baron Rechbach. — Zapisovavec: Ernest Klavžar. Nazočih družtenikov do 66.

Ob 2. urah popoldne naznanja gosp. predsednik začetek seje in povdarja v kratkem pa krepkem govoru namen današnjega shoda.

Po kratkem razgovoru o nekaterih formalnostih se izvoli volivna komisija, obstoječa iz družtenikov, ki so: gosp. Ivan Ličen, kot prvomestnik in gg. Fr. Povše in J. K. Boštjančič. Pri volitvi predsednika je od dlanih 62 listkov.

Z veliko večino 53 glasov je izvoljen gosp. doktor Anton Žigon za predsednika. Dr. Tonkli je dobil 15 glasov.

Gosp. dr. Žigon prevzame predsedništvo, se zahvaljuje za dokazano mu zaupanje ter obljubuje, da hoče po svojej moči pospešavati družtvene namene.

E. Klavžar prosi besede in jo dobi. Omeni, da se je danes premenilo predsedništvo. Dosedanji g. predsednik Dr. Lavrič, kateri se je toliko trudil za naše družtvo in za slovenski narod sploh, kateremu smo dozdej pri vsakej priliki svoje zaupanje skazali in ga v mnogovrstne važne zastope volili, on, ki je za narod vse žrtvoval: svoj čas, svoje zmožnosti, svoje zasluge, javne službe in celo svoje zdravlje, on ni več od danes naprej predsednik našega družtva, kateremu je bil od

začetka do zdaj duša. Marsikateri izmed tukaj zbranih g. družtenikov je radoveden; zakaj ne? in še bolj se bodo čudili Slovenci na Tržaškem, Kranjskem, Štajarskem in drugod, zakaj nismo našega Lavriča volili. Mar smo mu nevhvaležni postali, ali je naše zaupanje zgubil?

Slovenski bratje, ni eno, ni drugo ni res; temveč mi nismo volili danes dr. Lavriča, ker ga resnično ljubimo, ker smo mu hvaležni in ker želimo, da bi ga še dolgo ohranili. V sled svoje nevtrudljive delavnosti na narodnem polji je že nekoliko časa bolehal, in zatega voljo smo se dogovorili, da mu dovolimo primeren počitek, da se oddahne in sopes okrepi za nadaljno delovanje za narod, svobodo in napredek.

A primerno se mi vendar zdi danes, da skazemo še drugače svojo hvaležnost in ljubezen in da javno vzevu svetu razodenemo svoje zaupanje do Dr. Lavriča in v ta namen nasvetujemo: „Naj slavni zbor naroči odboru, da sestavi primerno zahvalnico in zaupnico in da jo izroči o svojem času nevstrašljivemu horitelju za brambo narodnih pravic — Dr. Lavriču.“ (Dobro, šicijo!)

Dr. Lavriču se zdi nedostojno, da se ga tako ni obraz hvali, sicer se zahvaljuje za dosedaj dokazano mu zaupanje in zagotavlja, da je njegovo največje veselje med Slovenci biti in za Slovence delati in da je tej lepi nalogi svoje življenje posvetil.

Klavžarjev predlog se potrdi enoglasno in navdušeno.

Pri volitvi odbornikov je oddanih 66 listkov. Absolutno večino glasov so dobili: gg. Matija Doljak in Viktor Dolenc vsak 64 glasov; Ernest Klavžar 62, Jože Nanut 60, Josip Dr. Jakopič in č. g. Marka Vales vsak 58, gg. France Leban in Josip Faganel vsak 54 in č. g. V. Stubelj 48.

O drugi točki dnevnega reda, sklene zbor, da ima tabor biti in pripusti po kratkem besedovanji zastran kraja, kje bi se imel napraviti, skrb za kraj, dan in prostor družtvenemu odboru. Potrdi se tudi program toborov, kakor ga je odbor nasvetoval.

Le točka zastran gospodarstva v Trnovskem gozdu, katero zagovarja gosp. J. v primernem, prav jedernatem govoru, se nekoliko popravi, in sicer s pristavkoma gosp. Doljaka in Figeš na takole:

„Naj se vpelje v Trnovskem panovskem in podsabotinskem gozdu boljše, deželnim interesom vgodnejše gospodarstvo s posebnim ozirom na zatrite pravice sosednih občin, katere naj se sopes ožive.“

S tem je bil zbor sklenjen ob 4. uri popoldne.

*) Opomniti moramo, da je gosp. dr. Lavrič sam svoje prijatelje prosil, naj bi za ta zdaj ne volili. Vred.

Listnica vredništva. Ljudeljub! Laker vidite, smo porabili prosimo, dopisite nam pogostoma. — Dopisnikom iz Pervacine in iz barike doline: Prekleso dole; prehodaj č. —

Dop. iz Gorice: Se ne molimo v verske reči. — Več naročnikov, posebno iz Tomiškega, se priklapje, d-niso pečeli zadnje „Soče.“ —

Ker smo jo vsem poslali, prosimo detične gospode, naj blagovoljno na polti reklamirajo, kar od ne stave.

Po sklepu odbora političnega družtva „Soče“ bode:

Tabor v Renčah

pri Gorici 11. Junija 1871.

Vabilo in program bode odbor priobčil v prihodnjem listu. —

Toliko danes na znanje p. n. udom „Soče“ in družtva Slovenskemu občinstvu.

V Gorici 10. Maja 1871.

Odbor polit. družtva „Soča.“

„Slavija“

vzajemno-zavarovalna praška banka izposojuje kaveije

za državne in privatne službe

z najcenejšimi pogoji in proti dvanajstletnej amortizaciji onim prositeljem, ki se na smrt zavarujejo z najmanje 1000 fr. Natančnejša izvestja podaja

GLAVNI ZASTOP

vzajemno zavarovalne praške banke

SLAVIJA.

V Ljubljani

Jan Lad. Černy.